

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

<p>Predplatná cena : Na celý rok — — 4 koruny — hal. Na pol roka — — 2 " — " Na štvrt roka — — 1 " — " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ : JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo : Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. stán. Sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpáť nedávajú.</p>
--	---	--

Na koho hlasovať?

Svitol konečne rozhodný deň voľby. Dva tábory stoja si oproti. Tábor kresťanskej ľudovej strany a v tomto viere svojej oddaní kresťania a katolíci a tábor liberálov, neznabohov, slobodných murárov, socialdemokratov, národnarských vodcov a iných bezbožníkov. V rozhodnej chvíli tejto každý svedomitý volič kresťanský opýtať sa má svojho svedomia, na koho má hlasovať?

Svedomie aj každému kresťanovi a katolíkovi povie, že na kandidáta liberálnej práce hlasovať nesmie.

Liberáli prevádzajú všade a po všetky časy politiku pohanskú.

Liberáli zhubili Uhorsko mravne a zaviedli v krajine korrupciu najhnusnejšieho druhu.

Liberáli zavesili nám na krky civilné sobáše a matriky, vyniesli zákon, dla ktorého kto chce nemusí mať žiadneho náboženstva.

Liberáli chystajú sa katolíkom odobrať cirkevné majetky, zhabať náboženské školy, základní a iné ustanovizne.

Liberáli vytísajú katolíkov kde len môžu, zo všetkých úradov, prenasledujú nejedného len preto, že je viere svojej oddaný katolík.

Liberáli ožobračili Uhorsko hmotne.

Liberáli na milliony ľudu vyhnali do cudzieho sveta.

Liberáli zničili malých hospodárov.

Liberáli ich zákonom o slobodnom priemysle na vnivoč obrátili statočných malých priemyselníkov.

Liberáli utlačujú naše slobody občianske, prenasledujú a terorizujú každého, čo s nimi

nedrží a osvedčení nepriatelia sú spravodlivého rozšírenia volebného práva.

Keď teda statočný kresťan a katolík pýta sa dnes svojho svedomia na koho má hlasovať, to mu odpovieme :

Viere svojej oddaný kresťan nesmie hlasovať na liberálneho kandidáta, bo je to najväčší nepriateľ jeho viery a v úzkom spojení stojí so slobodnými murármi, socialdemokratmi a bezbožníkami každého druhu.

Kresťanský malý hospodár nesmie hlasovať na kandidáta liberálov, bo tí ožobračili stav hospodársky.

Malí priemyselníci nesmejú hlasovať na liberálov, bo tí malý priemysel zničili v Uhorsku.

Robotníctvo kresťanské a vôbec ľud pospolitý s dobrým svedomím nemôžu hlasovať na liberálov, bo tí robotníctvu a vôbec ľudu nikdy nedajú ani volebného, ani iného príslušného mu práva.

Na koho teda hlasovať má viere svojej oddaný kresťan a katolík každého stavu?

Kresťanská ľudová strana už dokázala, že zmužile a neustále bráni našu vieru, cirkev, školy a všetky ustanovizne katolícke.

Kresťanská ľudová strana s celou oddanosťou zaujíma sa za malých hospodárov,

Kresťanská ľudová strana v krajinskom sneme všetko možné podujala k polahčeniu krušného stavu malých priemyselníkov.

Kresťanská ľudová strana za robotníctvo a pospolitý ľud viacej urobila, ako všetky iné politické stránky. Na rozšírenie volebného práva silou-mocou nalieha naša kresťanská ľudová strana.

Veriaci kresťan a katolík každého stavu;
svedomitý malý hospodár;
stav svoj milujúci malý priemyselník;
statný robotník a každý volič pospolitého
ľudu s dobrým svedomím hlasovať môže vý-
lučne len na kandidáta kresťanskej ľudovej
strany!

Len zaslúžilých katolíkov vyznačme našou
dôverou.

Volebné obrazy z okresu čacanského.

V svätom Písme čítame, že kráľ babylonský Balthazar dával raz veľkú hostinu. Opil sa vínom a v roztopašnosti opilstva dal doniesť tie svälé nádoby, ktoré jeho starý otec z chrámu jeruzalemského ukradol a so svojimi veľmožami a ženami pil z týchto svätých nádob. Tu ale zrazu zjavila sa jedna tajná ruka a na stenu vypísala nasledujúce slova: Mene — Thekel — Phares.

Prorok Dániel vyložil význam týchto slov kráľovi tak: Mene = spočítaný si; Thekel = odvážený si; Phares = ľahkým si najdený.

My sme s pozornosťou sprevádzali všetky reči a slova liberálneho kandidáta čacanského, barona Lévaia a jeho sprievodníkov, pri všetkých hostinách a programných schôdkách a vozeniach a hľadali sme v nich zrno, hľadali sme v rečách jeho nám roľníkom, robotníkom a kresťanom prajné úmysle, body a zámery a také sme nenašli.

Miesto toho našli sme tam trochu daromnej reči, trochu marných sľubov, ktoré už dobre známe, že sa nespĺnia, trochu slamy, trochu pliev a zrna nič. No, čo je to za program! Kto by ho nasledoval, kto by sa zaň oduševnil? Preto aj my sme tomu liberálnemu páňovi Lévaiovi v srdciach svojich už napísali výrok: Mene, Thekel, Phares — čo po slovensky toľko znamená: Prezkúmali sme tvoj program, spočítali sme všetko čo obsahuje, odvážili sme jeho hodnotu a našli sme, že je prázdny, že je ľahký; preto ňa neprímame, preto ňi hlasu nedáme. Za tých trochu pliev a za tú darobnú slamu dôveru našu v tebe složiť nemôžeme. Ty môžeš byť asnáď dobrý pre liberálných páňov, môžeš byť dobrý

pre židákov, ale pre náš kresťanský ľud si dobrý neni, preto darmo sa namáhaš, darmo sa vyvážaš, hlasu u nás nemás.

Že ľahký a prázdny je ten program, to cítil liberál Lévaj nadmieru i sám, lebo za potrebnou držal programnej reči svojej korunu položil tým, keď povedal, že on už šesť razy pochodil Ameriku. Bol tam, keď sa voľba amerického prezidenta prevádzala a zkusil, že aj v Amerike je pri voľbach korrupcia (zkazenosť), že aj v Amerike koštuje voľba peniaze.

Nevieme, či tymito slovami snáď to chcel povedať, že keď je jeho program aj prázdny, bez zrna, samá slama a pleva, dľa amerického príkladu rád by ho doplnil násilenstvom, úradníckym nadužívaním moci, šalbiarstvom, figliarstvom, zakupovaním duší judášskym grošom, hrozbami, darobnými sľubami, korhelicou, lebo z takýchto kúskov pozostáva tá ním spomenutá korrupcia.

Keď si myslí, že nás šlachetných, poctivých a statočných ľudákov kresťanských natiahnuť môže na takéto kopyta, to sa veľmi mýli, to sa mu nepodari. My sme si povedomí svojej občianskej dôstojnosti, my nie sme staré handry, ktoré každý handrár s pišfaločkou po dedinách sbiera a za prstienočky a stušičky pcha do batoha na jeho chrbte, my nie sme tchorové zajačie a kozlacie kožky na daske vysušené, ktoré červený polský židák za pár šestákov pod jäsén po obciach kupuje, my nie sme malí chlapeci, aby sme sa nezákonniteho a zakázaného nátlaku bársakého úradníčka alebo dedinského notárika nalakali. My sme slobodní občania tejto vlasti a svoje práva aj slobodne vykonávame. My sme prebudení kresťania a korteškými figlami jako hlúpi barani do salaša liberálneho ničím na svete zaháňaf sa viac nedáme.

Ten liberál Lévaí pred námi Kysučanmi, ktorým je New-York susedna obec. ktorí sme v Pittsburgu tak jako doma, chcel sa vyvýšiť a veľkým učiniť, preto pochválil sa, že už šesť razy pochodil Ameriku. No veru ejha! Aj to je dačo, aj to je prednosť? Aj to je kvalifikácia za ablegáta? Veď Truhlik zo Skalitého pochodil Ameriku už sedem razy a Drešik z Oščadnic pochodil Ameriku už osem razy a chystá sa ísť ešte asi dva razy, lebo tá nastupujúca liberál-

čina zase ťažším učiní tu život chudobného človeka a ani jednomu sa ani nesníva, aby za to, že pár razy Ameriku pochodili, vystúpili za ablegátov na Čaci, jako ten pán barón Lévai.

Čo teda z toho všetkého nasleduje? To, že keď ten liberalný programm je tak prázdny; to že keď liberalným sľubom viac neveríme, bo sa ešte nikdy nesplnili a ani teraz sa nesplnia; to, že keď ten liberalný kandidát, barón Lévai v hodnote dôvery tak slabo podkutý predstavil sa našemu okresu: za ablegáta ho nevyvolíme, naň hlasovať nebudeme a ukážeme mu cestu do Ameriky, aby si tam aj siedmy raz zacestoval a po ceste rozmýšľal o tom, že šľachetné a poctivé obecnstvo volebné okresu Čacanského ani s Amerikou, ani so žiadnou korrupciou to liberalné jarmo viac na krk svoj nevezme, lež do poslednej kvapky krvi verne ostane ľudovej zástave, na ktorej skveje sa meno *úprimného priateľa ľudu, dra Emila Gyurissa!*

Keď teda tá liberálna puška len tak na prázdno striela, keď to liberalné vreco len samou sečkou je naplnené a pre nás ľudákov zrna a jadra v ňom neni, tie múdre liberalné hlavy pomyslely si, že vyvedú pekný kúsok, aby všeobecnú pozornosť na seba a na svojho kandidáta v okrese čacanskom obrátili. A čo vyvedli? Jako keď česká komédia prinde na Čacu lebo do iného mesta, komedianti a vlasaté kišasone komediantske, vyobliekajú sa do parády a ktorý sadne na koňa, ktorý na káru. A tak chodia po meste s bubnami a ohlasujú svoje predstavenie a jestli aj medveďa majú s refazou zapravenou na nose a ten tancuje, vyskakuje, to ešte viacej zvedavého ľudu na komediu vábi.

Takýto parádny marš zariadili si po okrese aj páni liberáli čacanskí ku veľkej veselosti a hlučnému smiechu obecnstva a k nevýslovnej radosťi našej mládeže pri husách. Poobliekali sa do pekných nových kabátov, postrkali si hlavy do vysokých cilindrových klobúkov, posadili sa do pánskych kočiarov a lietali jako šarkani po dedinách verbovať na tú liberálnu volebnú komediu. Starý bača čacanských liberálov až tak ožil, až tak hrala každá žilka v ňom, keď videl mladých valachov svojich ukazovať svetu toho liberálneho kandidáta jako dajaký zázrak sveta, jako archu Mojžišovu.

Zástoj «hlúpeho augusta» v parádnom marši hrál fiškál Orván, ktorý liberalné figurky čacanské na cverenke potrhoval a tie ubožiatka rukámi-nohami nadhadzovaly, skákaly, bárs sa, im aj nechcelo. Tento panák, ponevác kancellár fiškálsky teraz zle ide, dal sa na politiku, mysliac si, že tu si dačo nahradí a tak snád k niečomu prinde. V kancellárii je práce málo, preto zbýva času aj na kortešačku. Ale aj na tomto poli rúže pre neho nekvitnú, o tom presvedčil ho náš verný ľudák a dobrý brat kresťan Poništiak z Novej Bystrice, ktorého, keď podlizačnými rečičkami ku tej liberálnej strane nahováral, tento neohrozený ľudák krátko, ale jadrne mu odseknul:

— Čo si myslíš, že ja na tvoje slovo dačo dam? Ja tu mám svojho farára, toho znám, teba nie. Tomu verím, tebe ale nie!

Tam ho, dobrotivý pán Boh sám vie, odkiaľ, z jakých Orvánovíc, či z jakého Milochova toto židáčačko, toto corgonisko na Čacu prišlo. V pokojných časoch ani parom sa oň nestará, nikto o ňom nevie že žije, jako sa ale volby blížia, vtedy jako zmeravená mucha, keď sa jar otvorí, ožije a myslí o sebe, že je aspoň ministrom, lebo biskupom, že bez neho by vláda liberálna ani neobstála.

Aj tí liberálni páni by mu radšej päty videli, jako tvár, ale sa boja, lebo im strachu nahnal, jako kopov smelým zajacom na poli. Aj vyznačenia by dával, aj fary by zaplňoval, ale ho všade vysmejú. Keď volby prejdú, mine sa aj jeho namyslená sláva, pukne jako nadutá žaba, ostane trochu smoly z nej a ztratí sa do ničomnosti, odkiaľ vyliezol, až do budúcich volieb.

V čacanskom okrese len jedine kresťanská ľudová ztrana je oprávnená.

Z okresu frašťackého.

Chvála Pánu Bohu, už máme aj my kandidáta kresťanskej ľudovej strany v osobe dr. *Belu Landauera*, veľkostatkára a hlavného notára stolice hontianskej. Túžili sme za kandidátom našej strany už mesiace, čakali sme verne, vytrvanlive, ponevác nám aj zo stredišťa vystúpenie ľudového kandidáta sľúbili. A nečakali sme na-

ďarmo, lebo je už tu a chodí po našom okrese, všade ho s tou najväčšou láskou a oduševnenosťou vítajú.

Bratia, kresťania! Pri tejto volbe zdvihnime hore zástavu kresťanskej ľudovej strany, pomôžeme jej k víťazstvu. Buďme všetci do jedného na ľudovú stranu, vytrvajte pri nej neohrožene a vyvoľme si nášeho horlivého bojovníka kresťanských zásad dr. *Belu Landauera*.

Náš okres už dvakrát si vyvolil ľudáka, a tak haňba by bola pre nás, keby sme ho i teraz prepustili liberálom. Tých liberálov, ktorí chcú zničiť náš kresťanský hospodársky ľud a malých priemyselníkov, ktorí nohami šliapu našu svätú vieru a našu občiansku slobodu, musíme pri tejto volbe zmiest, vyprášiť ich a ľudového vyslanca si vyvoliť. Ľudového, lebo jedine kresťanská ľudová strana bráni našu cirkev, naše práva a chce nám vydoberať v tejto krajine blaho a dobrobyt. Nech sa teda nenájde medzi nami ani jeden zradca svojej viery, ktorý by na liberálneho Fodora hlasoval, ale buďme všetci pri kresťanskej ľudovej strane a vtedy víťazstvo naše je isté.

Nech žije náš kandidát **dr. Bela Landauer!**
Kresťanský volič.

Pri voľbách nie na terajšok, ale na budúcnosť hľadme.

Z nyitrazsámbokrétkeho volebného okresu.

Liberáli nikde si nerobia svedomie z toho, kde môžu ľud o jeho najsvätejšie práva ozbiť. Ale to môžeme povedať, že toľko násilností nikde si snáď nedovoluju, ako v nitrianskej stolici. Nerobia z toho žiadnu tajnosť, ba sami uznávajú, že keby na voličov nátlak nerobili, keby nepodplácali, pre tú darebnú stranu nedostali by ani jeden mandát.

A čo sa zvlášť žabokreťského okresu týka, o tom všetci prednejší liberáli sa osvedčujú, že v tomto okrese ani nátlak, ani tá židovská gubula, ani judáške peniaze neni sú v stave vyrvať mandát z rúk ľudovej strany a predsa sú takí bezočiví, že sa dotieraju a ešte aj v tomto okrese postavili kandidáta v osobe Sporzona.

Dňa 14. mája držali poradu v Žabokrekoch.

Sporzon očakával, že mu žabokreťskí židia dajaké slávnostné privítanie prichystajú, ale veru krome tuhého starého liberála Blaskovicsa nikto ho nečakal. Mrzelo ho to, že nemá komu rečníť, ale Blaskovics ho tešil, že však židov dal posvolávať, nech tým reční.

— Ešte čo? — odvetil Sporzon — tt nepotrebujú mojej reči, tí sú moji aj tak, ale to je chyba, že sedliakov tu neni.

— Nech sa nebojá — odvetil mu Blaskovics — aj sedliaci sú tam, veď stredanský capkó svolal svojich zo Stredy a z Krenču.

Začala sa porada. Každý liberál uznal, že tu nemožno liberálneho kandidáta previesť, ale keď počuli, že židia, slobodní murári a nezabohovia asi 140 tisíc korún majú na volebné výdavky, hneď sa im vyjasnila tvár a jednohlasne volali:

— No, tak je dobre, tak je naše víťazstvo isté!

Samo sebou sa rozumie, že títo kujóni mysleli si: o víťazstve darobnej strany neni ani reči, ale jak dobre to bude, keď sa s toľkou summou peňazí pekne-krásne podelíme, hodíme aj ľudu trochu odrobinek, dáme sa mu páleného nacecať, značná summa ale predsa nám kortešom ostane.

V rudňanskej doline ku príkladu jeden korteš povedal:

— Dokiaľ do mojho vačku päťsto korún nedostanem, ani sa nepohnem,

Že kto je to, to tam mnohí vedia. Čo táral tam Sporzon na shromaždení samých židov a luteránov, na to nebuďte zvedaví, drahí ľudáci. Dosť vám je to vedieť, že niektorí z luteránov od Krenči a z vidieku vzali si zástavy a revali:

— Éljen Sporhelt Herňó!

Drúžky na zástavach polámali, aby sa im na ceste niečo neprijemného neprihodilo, lebo liberalná zástava je zle odporúčanie na celom okolí.

Potom hlavní korteši udali, že koľko ktorý voličov dovede na voľbu. Gyurcso povedal, že asi 25, lebo že Sporzonová osoba v Belej je červené súkno. Rudniansky notár prisľúbil 70 voličov, vestenický 80, skačanský 30, žabokreťský 80, sušovský 80, bosánsky 70, kovareský 80, klížský 80, chynoránsky len 7 voličov. (Vy statoční Chynoránci uhádnite, ktorí sú to medzi

vami, o ktorých dá sa predpokladať, že by so židmi a s luteránmi hlasovať náklonní boli?) Korteši tieto veľké čísllice oznámili len tak z brucha, aby z tých údajne sozbieraných 140.000 korún každý čím väčšiu summu sdrápať mohol. V tých obciach, kde zo svätého volebného práva jarmak robia, daktorí počujúc, že liberáli majú ohromnú summu peňazí, od radosi vytržení zvolali:

— Chvála pánu Bohu, liberáli predsa dajú ešte niečo za tú moju kôžu!

Ale tí voličia, ktorí dobre vedia, čo je to volebné právo, keď im judáške peniaze ponúkajú, hrdo odpovedia:

— Neni som tela, aby ma židia kúpili a ma vysmiali!

Sporzon Ernő — alebo jako ho jeho prvrzenci volajú — Sporhelt Herňó vydal jedon tlačný list, ktorého titul je: «*Pozdravenie voličom okolia Nyitrazsámbokrétskeho.*» V tomto liste popísané sú take hlúposti, že sa ozaj čudujeme, že starý človek s takými táraninami nehaňbí sa na verejnosť vystúpiť.

Predovšetkým vychvaluje sa pravda, čo a jak veľké dobrodenia on v Pievidzi, v pievdzskom a rudňanskom okrese ľudu preukázal. Ľudia nesmejete sa, keď toto počujete? Chlúbil sa potom ešte aj s tým, že prievidský a rudňanský kostol on ozdobil. Ha-ha-ha! Tento tlačný list jako dajakého šarkaňa rozposiela po obciach v tom domnení, že ľud navede ku tej darobnej strane.

Sporzon len s jedným zabudnul sa pochváliť, asíce s tým, že jaké dobrodenie preukázal aj Belancom? Belanci ale to hovoria, že z nich ani jeden nebude hlasovať na Sporzona,

Lež aj mešťania žabokrekskí sú veľmi rozhorčení proti Sporzonovi, lebo počuli, že on bol ten, ktorý na tom pracoval, aby Žabokrekom odobrali slúžnovský úrad a aby Žabokrek staly sa takou obecnou dedinou, ako sú v okrese iné obce. Nuž, vy mešťania žabokrekskí, čo poviete na to?

O volebných pohyboch v okrese žabokretskom dostali sme najnovšie zprávy ešte i z nasledujúcich miest:

Suchá Dolina.

V obciach: Šišov, Veľké a Malé Hostie,

Chudo-Lehota, Libichava ľudia dovčulku dobre smýšľali, ale jaknáhle niektorí počuli, že tie liberálne koňské viršle už sa chystajú a že liberáli tým, čo so židmi držať budú ešte aj peniaze sľubujú, hneď hlavou krútili. Vôbec ale dá sa predpokladať, že z tejto doliny prinde tolko voličov, koľko ich bolo aj pri predošlých volbách a že tu celkom zabezpečené je víťazstvo ľudákov.

Klišská dolina.

Za potrebné držím ctenému obecenstvu oznámiť, že u nás tá liberálna strana naozaj sa dala už do práce. Náš notár sa nám vyhráza, až na liberála hlasovať nebudeme, že nám roboty nedajú, Dobre, nech si ide pán barón Haupt repu sám okopávať, veď uvidíme, čo vykoná. Skorej sa my obejdeme bez jeho roboty, jako on bez nás robotníkov.

Jeden úradník z panstva grobiansky okrikol istého Jána Dolník, jako sa opováži ľudovú zástavu na dom položiť? Aj to mu ešte povedal: «jak nebudete s nami, ani vaši vnukovia nedostanú robotu».

Počuli sme ale ešte jedno, čo veriť nijako nechceme a to je to, že Jozef Vrba, ktorý dovčulku bol najprednejším ľudákom, stal sa tiež židovským liberálom a že sa hlavnému slúžnemu zaviazal, že všetkých voličov z Krasna, z Nedanoviec a z našej klišskej doliny dovede do liberálneho tábora. Rychtára Vrba veľmi vážil a ctil ľud dovčulku pre jeho kresťanské presvedčenie, ale jestli už skutočne stal sa židovským liberálom, tak jestli vás bude zvädzať pod zástavu židovsko liberálnu, povedzte mu, aby sa haňbil za to, že ostal Judášom.

Novákska Dolina.

Liberáli sa s tým vychvalujú, že z Lehoty na liberála prinde 47 voličov. Upozorňujem ľudákov v iných obciach, aby to neverili, lebo kto by zpomedzi nás opovážil sa hlasovať na liberála, tomu by beda bolo.

Zo Skačán.

Štefan *Balázsovits*, veľko-bélický notár — ako nám píše — s tým svádza ľudí na tú židovsko-liberálnu stranu, aby všetci s ním držali, lebo že keď nebudú hlasovať na liberálnu stranu

poodhadzujú vóta všetkým voličom, ktorí v popise meno alebo roky zle napísané majú.

Upozorňujeme voličov nielen skačánskych, lež aj všetkých iných, že chybné napísané roky, meno neni dostatočná príčina k tomu, aby sa vóta niekomu odhodilo, to len dotiaľ bolo možné, zakiaľ kráľovská kúria nerozhodovala nad voľbami, trestný zákon v 158. paragrafe, v 3. punkte toto hovorí: *Na volenie sa hlásiaci volič, jestli totožnosť osoby ináč dokázať možno, od svojeho volebného práva nemôže odrazený byť preto, že jeho meno, jeho vek a jeho zamestnanie chybné je naznačené.*

Teda Skačanci nebojte sa, vóta všetkých prijaté byť musia.

Vestenická Dolina.

Zdá sa mi, že naša vestenická dolina pri terajšej voľbe lepšej sa drží, jako pri predošlých voľbach. Liberáli Dolným Vestenicam sľubujú hory-doly. Aj to im sľubujú, jestli budú na Sporzona hlasovať, že im štát vynahradí to, čo oni na štátnu školu platiť majú. Upozorňujeme vás, aby ste na lep nesadli liberálom. Že vám tú veľkú farchu na krky zvalili, to môžete pripísať liberalnému notárovi Bruckerovi, ktorý vás tým mánil, že vás to nič nebude košťovať, keď ku štátnej škole privolíte. A vču? Ťažké tisíce ste vzali na seba, od ktorých vás žiaden liberál neoslobodí. Aj to sme počuli, že akýsik liberál to roztrubuje v Žabokrekoch, že celé Hradište s liberálmi drží, čo je cigáňstvo, lebo z Hradišta krome žida, ani jedného voliča nedostanú liberáli. Naši ľudáci takto si spievajú:

Herňo Sporzon dom pokrýva,
Szmrecsányi sa z okna díva.
Zlomila sa pod nim lata,
starý Sporzon puk do blata.
Éljen Georg Szmrecsányi,
éljen Szmrecsányi!

Volič.

Zradca je horší od nepriateľa.

Z Liptova do Oravy a do Spiša.

Boh s vami, ľudoví Oravci a Spišiáci! Vytvrajte v boji vašom až do konca. Hladíme na vás z Liptova a ten boj váš závidíme vám. Lebo je to ľudový boj. Keby sme my mali Bullu,

pôjdeme do ohňa a do vody za neho. Bulla je otcom Oravy. Držte sa ho a neopustte ho. Zničte ho chcu, nedajte ho, bo je on váš úprimný priateľ.

Dajte i nám *Dömötöra* a *Beszkida* a my Liptáci nebudeme sirotami. Bo sme opustení, niet otca, niet priateľa, niet samaritána milého. Jeden volá «za tú našu», druhý zas «sem tú vašu». Naši priatelia sú jedine ľudoví katolícki kňazi a tým by nepriatelia viery našej oči vyľúpili, uši zapchali, ústa pozamikali, ruky odrezali, nohy odpílili, keby len mohli. Takí zuriví sú tí naši nepriatelia. Bože osvieť ich! Vám ale nech je Boh na pomoci, Kristus nech vás sprevádza na Golgotu ku voľbe.

Idte v mene božom hlasovať.

Lipták.

K voličom okresu ľubovenského.

Či dostali ste list, ktorý poslalo vám sedem magurských kňazov teraz, keď máte voliť ablegáta? Ak hej, tak prečítajte si aj tento list, lebo je to dobromyseľnou odpoveďou na *krátkozraké* rozumenovanie predošlého.

Veľkou chybou listu Krávecza i spoločníkov je, že naznajú ľud. Myslia si, že vy ste deti ktoré málo rozvažujú a že voliť budete ablegáta na *kommando* a nie dľa svojho presvedčenia. Dávno to bolo, páni drabí! Naš ľud má strach a strach má veľké oči. Ľud náš vidí, čo sa robí s nim a vidiac kandidáta na ablegátstvo, chce vidieť i farbu. či je on biely, alebo čierny? Holub, alebo sova? Ľudovej strany, alebo jakej? To chcujú vidieť naši voličia, jasno jako slnko, to chcú počuť čisto, jako zvon kostolnej väže! Lebo okres ľubovenský má svoju zkusenosť. Zosypalo sa tu prez roky kandidátov mnoho a každý sa krútil ako had v ohni a sľuboval hory-doly. Žiaden ale nevyriekol mužne: «ľudák som».

Nuž a tebe ľudu, *ľudák, verejný ľudák* je potrebný. Za dlhý čas pohrávali sa kandidáti s vami, lež dnes už prebudený a cvičený ľud volá hromovým hlasom:

— *Jasný, ľudový kresťanský programm chceme a to teraz a zaraz, pokým je čas!*

A takýto programm dáva nám Anton *Beszkid*! 21 kňazov ľubovenského okresu podporuje

ľudového kandidáta, ktorý sa *sám nenúkal*, ale ktorého shromaždenie v Podolinci za kandidáta vyzvalo. Pozvaní boli na to shromaždenie i tí siedmi kňazi, ktorí sú dnes *nie ľudáci!* No, oni sa nedostavili medzi bratov, oni šli na zámok, z jakej príčiny, to vieme, lež ubližovať im neideme, láska nám to zakazuje. *Čnosť (!)* ubližovania ponechávame tým siedmym kňazom, ktorí hanobia Beszkida, aby chváliť mohli Salamonu. Škoda atramentu na také figle! Jestli Salamon — ako oni píšú — nikdy nikoho nezaviedol a nikdy úmyselne nepravdu nepovedal — sláva mu!

Keď je ale tomu tak, prečo nenaleje už raz čistej vody do pohára, vody ľudu potrebnej, prečo nepovie on sám verejne: «Ľudákom som!?»

Prečo? A ešte raz *prečo?* Či snáď meini Salamon, že také krásne slovo škodilo by jeho zemanskej urodzenosti? Alebo považuje vás voličov za nezralých a prepiatych bláznov? A či teraz chce Salamon doplniť úlohu svoju jako bývalý fõispán, aby nepripustil ku vífazstvu kandidátov ľudovej strany v stolici spišskej? Či nebolo by krajšie, keby Salamon jako patron katolíckych far, jako patron, *ktorý plní patronátske povinnosti (!)* jako dobrý kresťan, keby sa aj on dal zapísať do Katolíckej Jednoty a keby vzal zástavu ľudu do ruky a prevrátil politický voz Andrásyho? A to tým viac, lebo veď hovoria tí siedmi kňazi, «že každý punikt programu ľudového za svoj uznáva».

Mnoho žiada ako kandidát... My mu ale len jednu otázku predkladáme: Čo rozumie Salamon a Krávecz pod «múdrym rozšírením volebného práva? Čo pod čistými voľbami? Rozumie snáď pod tým tú mizernú potechu volebnú, aby boháč tri hlasy mal, úradník dva, sedliaci a robotníci ale desatoria len *jeden hlas?* Bo to chce Andrásy!

Nuž, či takáto by mala byť tá «restauracia kresťanského Uhorska», ktorú v svojom liste sľubujú tí sedmoria? Ďakuj ľudu za takúto restauráciu!

A či sú to čisté voľby, keď sa vóta kupujú?

Dolu s takou restauráciou a s takými voľbami! Ľudu, chval si staré evanjélium Kristovo, dľa ktorého sme všetci synami jedného Otca, dľa ktorého roľník a barón sú bratmi.

Toto evanjélium ohlasuje pán Beszkid pod zástavou ľudovej kresťanskej strany. Sláva mu za to, že zanechal liberálov, sláva mu vo tri vrchy! Darmo ho ohovárajú Krávecz a spolovníci, že bol fiškálom, že bol liberálom, posmešníkom a skúpym. Pomlavy tieto sú opovážlivé a smiešne. Niet lahšej, ale aj ohavnejšej veci jako je pomluva. Krehkí sme všetci — aj Krávec.

Nám dostačí, že Beszkid je už údom ľudovej strany 7 rokov a že ho štredište ľudovej strany v Budapešti odporúča. A ľahšie poradíme si s Beszkidom, ak nevyplní slova programu, ako poradili by sme si so Salamonom.

Beszkid nemôže za to, že nenarodil sa v nedeckom zámku. Kolisku dávajú Boh a rodičia. Keby Beszkid sedel na nedeckom zámku, musel by tak plniť patronátske povinnosti ohľadom kostolov a far, ako ich plniť musí Geyza Salamon. To je záležitosť právna. Kto vymenuje farára, ten nech buduje, napráva kostoly a fary. Táto povinnosť viaže prísne a je podobná povinnosti slyšania sv. omše v nedelu, alebo spovedania sa na Velkú noc.

Preto nebalamufme hlavy našo ľudu. Buďme stáli. Nechvalme sa, ani nehaňme nikoho. Agitujme kresťanským spôsobom, šlachetne, mužne. K volebnej urne nech vás nevede hnev, peniaze, nápoj a falošnosť, lež vernosť a láska ku vlasti, oddanosť ku kráľovi a statočnosť.

Keď sa ľudu predstavili tí siedmi za Salamonu, nuž vám predstavujem aj tých, ktorí za Beszkida bojujú a vám ho vrele odporúčajú: Mena kňazov ľudovej strany sú: Ján Csumita dekan ľubovenský, Inocenc Szmolko farár ružbachský, Franc Spiritza farár podolinský, Ondrej Trnník farár gňazdanský, Rudolf Wagner farár mntšský, Franc Purcz farár novofubovenský, Ignác Kojda farár kolačkovský, Ján Šterbák farár holgardský, Viktor Milán farár malolomnický, Ondrej Háber farár toporecký, Štefan Schultz farár niznolapšský, Franc Klein farár richvaldský, Michal Majercsák farár mafašovský, Štefan Dudacsko farár trankovský, Ladislav Moys farár haligovský, Jakub Bohinsský farár Starovesský, Vendelin Huszka farár lešnický, Alexander Csi-szárík farár jarembinský, Viktor neviczky farár z Littmanovej a X. Y. kňaz, ktorý dnes nemá voto.

Ejhľa ľudu, tolko nás je za ľud! Uvidíme koľko vás bude za seba samých, za vašu chudobnú, ale čestnú a slavnú zástavu.

S Bohom! Do uvidenia, kde volať máme: Nech žije pán Beszkid!

Napísal: *Košť z vašej kosti.*

Katolícke pohyby každý podľa svojej sily je povinný podporovať.

Z prievidského okresu.

Hádam, ani jednému liberalnému kandidátovi nevodí sa tak zle, ako Lojzovi Rudnaymu. On jedine za vládne peniaze chytil sa na to, že vykorení stranu ľudovú v okrese prievidskom. A hľa, trest boží ho neminul. Pán biskup zakázal mu vystúpiť za ablegátskeho kandidáta. Toto ale nepohlo vysokomyselného Rudnayho, radšej poslúchal tých jeho pánskych kortešov, ktorí peniaze chcjú dostať z volebnej pokladnice, ako napomenutie pána biskupa.

A trest ho neminul pre jeho neposlušnosť. Kde sa len ukáže, ľud klaje naň a nedovolí mu slova prehovoríť. Takto sa mu povodilo v Poluši a v Pravenci, v týchto čiročistých ľudáckych obciach. Sem sa bol vybral i s jeho najatými kortešmi, medzi ktorými marne by sme hľadali voliča. Sprievod Rudnayho pod ochranou dvadsať žandárov viedli slúžnovci Abaffy a Somogyi. Títo bránia osobu nenávideného liberalného kandidáta. Prišiel tento sprievod do Pravenca, dedina bola ako vymretá, človeka nebolo vidieť ani za drahý peniaz, ačpráve korteši Arino Spitzer a Georg Adámik to meldovali boli Rudnaymu, že Pravenec na jeho stranu zkorťešovali.

No, s najväčším posmechom obrátil sa sprievod a s kyslou tvárou tiahol do Polusia. Tu už čakala Rudnayho z provesiel, zo starých bačkorov, zo špinavých handier a papierov vystavená brána a z nej visel zo slamených snopov do handier zaobalený «prepošť»! Jaknáhle zazrel Rudnay túto triumfálnu bránu, zblábol od zlosti a keby ho Lajos Filac nebol obľal vodou, bolo by ho hádam porazilo.

Podobne vítali Rudnaya v Nemeckom Pravne, kde ho nie len žandári, lež aj stotina husárov s vytasenými šablami odprevadili. Pravňania

nedovolili mu rečníť, marne sa im vyhráždil Abaffy, že ich dá porúbať a marne im sľuboval peniaze Štefan Kmetyko, sprievod Rudnayho musel utekať do Gajdla, tam našiel utočište u grófskeho hajníka Havlíka. Ten vliat trochu smelosti v podobe borovičky do zbitých, vyhnaných a potupených liberárov, do ktorých v Prievidzi pri návrate hádzali blatom a lajnami. Filatzovi a Adamikovi ujšlo sa z toho plné ústa. Tento výlet spomínať budú aj košovskí korteši.

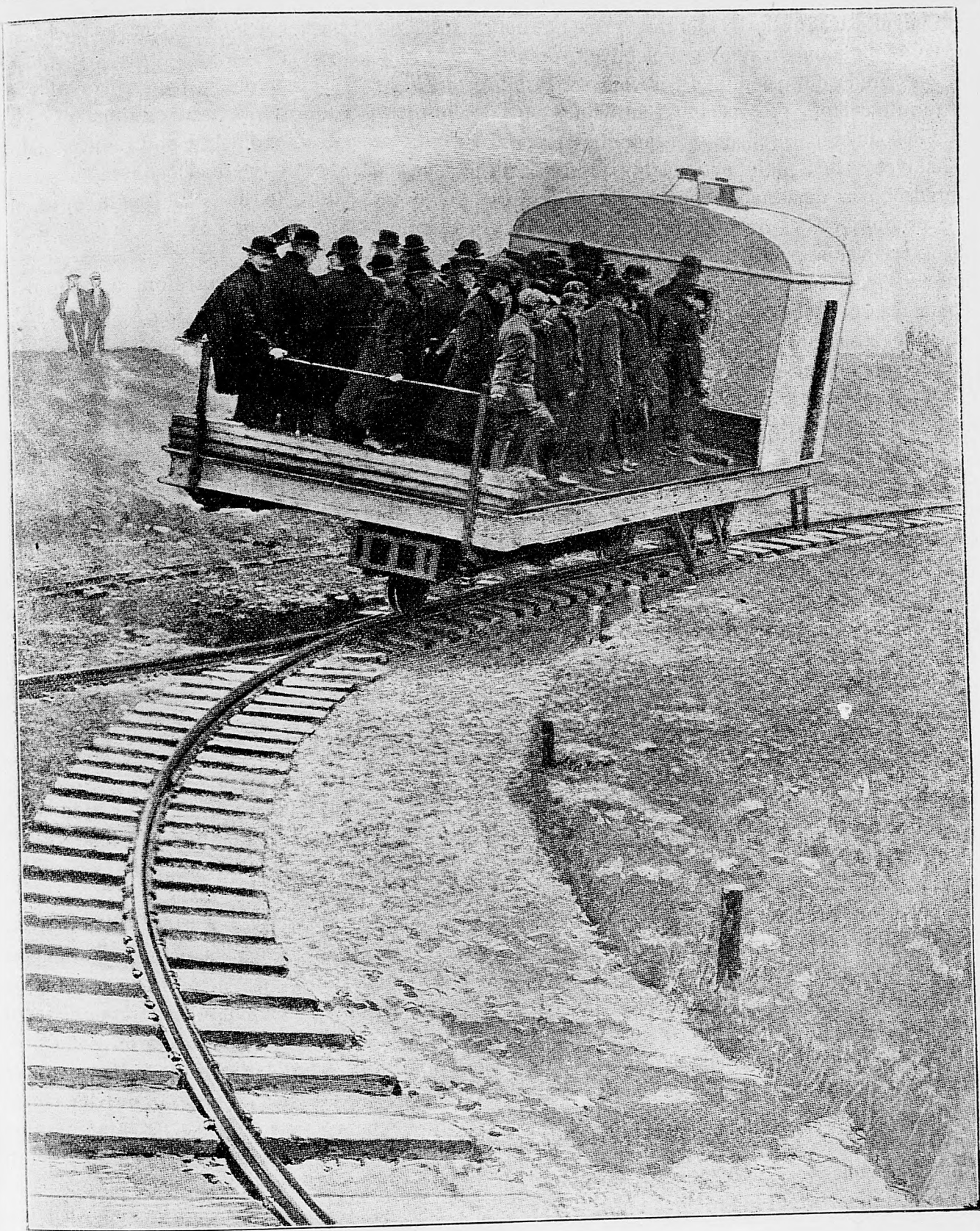
Neviem, ako by sa boli z Prievidze domov dostali, keby ich husári až na chotár neboli vyprovadili. Tam im Spitzer, kasir Rudnayho vyplatil mzdu za kortešáciu.

Najšpatnejšie sa povodilo Rudnaymu v Brusnom, v Rastočnom a v Handlovej. Tridsať vozov najal Rudnay na túto cestu. Sohnať všetkých svojich voličov a kortešov, aby ukázal nám poctivým ľudákom a ľudáčkam, akú on stranu má. Slúžny Abaffy usporiadal sprievod, on vykladal kortešov na vozy a on im pchal za širáky perá. On dal vyrukovať husárov a žandárov a šiel s Rudnayom podmaniť čacanskú dolinu a Handlovú. Ale už v Prievidzi zle sa im povodilo, lebo im naše dlhoulické ľudáčky takú vítanku zariadily, že by to iný statočný človek ani nevydržal. V Brusnom Rudnaya čakaly naše milé ľudáčky, aj ho vyabcugovaly z obce, bárs im hriateho sľuboval, jestli mu zaľjenujú.

Podobne vítali ho aj v Rastočnom. V Handlovej na sta ľudu čakalo Rudnaya a bárs boli s nim slúžnovci, notári, žandári a husári, Handlovci nedali rečníť Rudnaymu a vyhnaní ho z obce. Takto potupne zbití, liberalný sprievod v najväčšej haňbe fahal zpiatky. Že koľko posmeškov a nadaviek ujšlo sa Rudnaymu v prievidskej Dlhej ulici, to sa opísať nedá.

Hľa, takto sa vodí pyšnému a nadutému liberálovi, ktorý na to sa chytil, že husármi a žandarmi udusí vôľu ľudu a že on sa mu nanúti za poslanca. Boh ho však tresce!

Sláva vám, milí bratia a sestry za vašu vernosť a hrdinskosť. Pán Brestyenzsky, za ktorého víťazstvo ste sa do šikov bojovných postavili, hoden je vašej dôvery a lásky. Ta sa všetci k nemu! Ani jeden z vás nech neostane doma v deň volebný. Hľadte na to, milé sestry

Jednokolajničná železnica v Anglicku.

ľudáčky, vy hrdinské duše kresťanské. Buďte na tom, aby tí vaši mužovia pod bielymi zástavami išli na voľbište. My zvíťazíme! Pán Brestyenzky bude našim poslancom! Sláva mu! Sláva ľudákom okresu prievadzského!

Starý systém v Nitriansku.

V akom duchu zamýšľajú liberáli terajšie voľby prevádzať, to vidno z nasledujúceho:
 Ústredný výbor nitrianskej stolice 18. mája

vydržoval zasadnutie, v ktorom vynesené boli na voľby potažné uzavretia. Volebných predsedov a predsedov deputácii vyvolili v tomto zasadnutí celkom dľa receptu Bánffyho.

Vicišpán ako predseda zasadnutia prečítal mena tých, ktorí majú byť volební predsedovia a predsedovia deputácii a opýtal sa v zasadnutí prítomných, či tie mena prijmu, na čo Sporzon, ktorý vedľa vicišpána sedel, vykrikol, že «áno». Vicišpán dľa staroliberalného systému nepýtal sa, či listu jeho kandidátov prijímajú všetci v zasadnutí prítomní, lež v mene výboru vyslovil hneď uzavretie.

Julius Mezey, ktorý nepatrí k ľudovej strane pozdvihol sa na to k slovu a chcel prehovoriť ku návrhu vicišpána, ten mu to ale nedovolil a zavrátil ho s tým, že sa ku tomuto návrhu nemôže hovoriť, bo je uzavretie už vynesené. Mezey na toto len toľko povedal, že on toto pokračovanie považuje ako tendencioznú a že k tomu návrhu len preto chcel prehovoriť, bo medzi kandidovanými nachodia sa viacerí nie zcela čistej politickej minulosti. Pohladnime teda, ako vyzerajú títo volební a vyslaní predsedovia v nitrianskej stolici.

Do *prievidzského* okresu vyvolený je za volebného predsedu holičský pravotár Csemez a za vyslaného predsedu Gustáv Knogler. Tento pán 1901. ako predseda viedol voľbu do stoličného výboru natoľko v liberálnom duchu, že najvyšší súd krajinskej verejnej zprávy prinútený bol celú voľbu zrušiť.

Do *žabokreťského* okresu vyvolený je za volebného predsedu Edmund Sooky, ktorý ako hlavný slúžny v tomto okrese také násilenstva prevádzal, že ho tam ľud ešte posiaľ spomína.

Vo *veľkotopolčianskom* okrese ako volebný predseda liberalné figle prevádzal bude Šádnor Lénárt, ktorý 1896. pri voľbe v Žabokreťoch z väčšiny urobil menšinu a pri hlasovaní natoľko kujoníroval voličov, že mu to nikdy nezabudnú. Medzi volebnými predsedami je aj po celej stolici rozchýrený Csenkey.

Do *novozámskeho* okresu za volebného predsedu vyvolený je Ludvik Tóth, ktorý pri restaurácii stoličných úradníkov vo Veľkých Topolčanoch prepadol ako hlavný slúžny, zaiste nie k zármutku tamojšieho obyvateľa.

Starí liberáli nitrianskej stolice držia sa tej

zásady: «Dobrý volebný predseda všetko môže pri voľbe».

V Nitriansku budú sa teda včul voľby s podobnými ukratnosťami, nezákonnosťami a atrocitami prevádzať, ako nekdy pod Bánffym. Možno, že si starí liberáli týmto spôsobom vysilia niekoľko mandátov, to bude ale spolu aj hrobom Khuenovej darobnej strany.

Vyhýbajme našim nepriateľom a podporujme našich bratov.

Z Oravy.

Dlhá.

S veľkou slávnosťou tisíce a tisíce katolíckeho národa očakávalo 22. mája nášho milovaného kandidáta pána Bullu v obci Dlhej.

Zostúpil z vlaku na Dubovej, kde ho pri krásnej bráne banderium dubovské a veriaci tejto obce na čele s jejich pánom farárom Matyašákom s veľkou radosťou privítali.

Z Dubovej sa pohol celý zástup, spievajúc pobožné pesničky, na Dlhú. Pred touto obcou, tiež pri bráne, čakalo stá a stá Chlebničianov, Podbielanov, Nižňanov, Pribišanov pod vedením chlebnického pána farára.

V Dlhej na rýnku bola brána a rečníšte postavené, tam nás čakali občania dlhánski, ktorí najláskavejšie privítali nášho pána kandidáta a nás, ako sprevádzateľov. Dostavili sa i naši horliví duchovní: pán farár z Turdošína, pán farár z Habovky, pán kaplán nižňanský a dubovský.

V krásnej a oduševnenej reči najprv preriekol, privítal a predstavil nášho kandidáta pán farár Matyašák; po ňom pozdvihol svoje slovo náš milovaný kandidát Georg Bulla a rozložil svoj kresťansko-katolícky program, dľa ktorého žiadne iné náboženstvo nechce napádať, lež naše katolícke a naše slovenské záujmy čo najhorlivejšie brániť a zastávať chce.

Tisíce a tisíce národa oduševnene počúvaly zo srdca vyplývajúcu, horlivú programnú reč a medzi neprestajným privolávaním «sláva mu!» a «éljen!» slúbily, že ľudovú stranu a nášho milovaného kandidáta z hlbín ich srdca a všetkými silami podporovať budú.

Na konci preriekol rodák dlhánsky pán farár Zostyák, ktorý, ako tunajší človek, vrele odpo-

rúčal občanom ľudovú stranu a pána kandidáta Georga Bullu.

Po týchto krásnych rečiach oduševnenie na taký vysoký stupeň vyšlo, že sa národ od rečníkov a od pána kandidáta ani odlúčiť, ani odobrať nechcel, na ramená vzali nášho kandidáta a tak ho nosili po obci.

Richterovci — nuž čože lepšie by sa od tých dalo očakávať — vyslali popredku ponapájaných turdošinských a krivánských občanov — bolo ich asi tridsať — aby programnú reč s jačaním a krikom prekázali. Keď ale už primoc toho kriku bolo, naši voličia vyšli z trpezlivosti, oborili sa na nich a židka pekára z Turdošína, ktorý tak vreštal, že sa mal rozdrapiť, Uhrika tiež z Tvrdošína, Jána Čizmára z Dlhej, Hudeca z Chlebníc ale poriadne vyprášili, tak, že tí nikdy na Dlhú nezabudnú. Čo hľadali, to našli.

Nech žije náš milovaný kandidát pán Georg Bulla!

Udalosti z okresu čacanského.

Rychtár z Radvostky len dva dni mal zástavu Lévaiho vyvesenú, nepotreboval k tomu ani Šimeka podnotára, aby mu ju dolu ztrhol, urobila to manželka pána rychtára, Katuška, horlivá to ľudáčka, kratším spôsobom. Vyšla na povalu, zástavu skrútila a položila ju na povale na večný spánok. Darmo krvácalo srdce rychtárovi, ba aj slzy mu v očiach hraly — pomoci nebolo. Povedal ale sám k sebe: «Zástavu Lévaiho ešte môžem dostať, ale takú dobrú manželku veru nie!» I poddal sa.

★

Jakýsi «Baran» ponúkal jednomu voličovi starobystrickému 100 korún, jestli na Lévaiho bude hlasovať. Gazda mu ale na lep nesadnul, vedel dobre, že to není baran, ale vlk.

★

Aby sa nám niečo zlého neprihodilo, poslali nám i 9 žandárov; my sme síce ticho, kriky, hurty nerobíme; len podnotár kedy-tedy v noci ide spievajúci domov od Vetkalíka. — Strašia nás aj s vojskom, no! keď príde, bude tu; veď sme ich už raz mali, dobre sa na nich pamätá Naftalik a Berencka.

★

V Radvostke sa kortešuje s vínom-pivom,

len není toho, kto by ho pil. Darobná strana chce, aby sa Jožkovi viacej vína minulo. Náš Šimek, úd tej darobnej strany, od tej liberálnej práce musí byť už veľmi slabý, keď mu na pomoc poslali jakéhosi Martina z Nesluše. Hovoria, že je to podnotár. Ej! Ej! Ten Duduško neslušský musí mať včul veľmi málo práce. Tešíme sa tomu všetci, aspoň nebude pokutu platíť. Ba či má o tom vedomosť hlavný slúžny Čelko!?

★

Starobystrický farár, keď vynde z domu, Šimek hneď sbiera všelijaké papiere, jako Marek z poľa, a letí za ním, ale len z ďaleka, lebo sa ho tak bojí, jako čert svätenej vody.

★

Jakýsi chumaj roztrubuje po celom okrese, že už všetci farári a kapláni odskočili od ľudovej strany. Neverte! To je cigánstvo!! Keď ináč vás nemôžu dostať na liberálnu stranu, takýmto spôsobom vás chcú do zmätku doniesť. Neverte! Presvedčíte sa pri voľbe!

Bratia ľudáci! Buďme za ľudovú stranu!
Nech žije náš kandidát dr. Emil Gyuriss!

Volič.

Podľa rozumu a citu katolíckeho, a nie podľa vrecka vážme zásady.

Upozornenie.

Liberálna strana darobnej práce v okresoch kresťansko-ľudových, kde ani nátlakom, ani slubami, ani peniazmi silné rady kresťanských verných ľudákov prelomiť nemôže, skrze notárov a krčmárov vo veľkom množstve rozdáva svoje liberálne noviny, v ktorých našu ľudovú stranu a jej kandidátov a prívržencov podlým spôsobom napáda.

Ludáci kresťanskí pozor! Liberálne noviny sú vlkom v rúchu ovčom; stakýmito liberálnymi novinami, had vám leze do rukáva. Chránite sa ich! Noviny, ktoré nosia nápis: «Slovenské Noviny», «Slovenské Ľudové Noviny», «Krajan», «Obrzor» sú úradné časopisy darobnej strany liberálnej. S týmito muchotrávkami nakladajte ako s vašimi nepriateľmi.

Kresťania kupujte len u kresťanov!

K volebným pohybom.

Vágbesztercze. (Považká-Bystrica) Georg *Szmrecsányi*, bývalý krajinský vyslanec a ablegátsky kandidát kresťanskej ľudovej strany 15. mája držal programnú reč v Belluši a 16. mája v obciach Barossháza a Viszolaj. Do Belluše odprevadili ho bývalí krajinskí vyslancovia dr. Emil *Gyuriss*, Ladislav *Mednyánszky* a tajomník zo strediska Ján *Bartos*. Ablegátsky kandidát navštevuje všetky obce svojho okresu a voličia vítajú ho všade s najväčším oduševnením.

Nagytopolcsány (Veľké Topolčany). Darmo sa hnevajú liberálne Slovenské Noviny a brechajú na kresťanskú ľudovú stranu, ablegátsky kandidát jej Julius *Finka* navštevuje všetky obce svojho okresu a voličia vítajú ho všade slávnostne a s oduševnením. Dňa 16. mája bol v obci Nagyrippény, kde prišli voličia z obcí: Bőfalva, Sarluška, Nezsetterippény a Paczolaj. Miestny farár Zsiška predstavil ľudu kandidáta, ktorý za tým pri všestrannom hlučnom schvalovaní predniesol svoj program. Po prednesení programu držal k ľudu oduševnenú reč Augustin Gramantik. O kresťanskú ľudovú stranu v tomto okrese veľké zásluhy má lekárnik Alexander Filó.

Aranyosmarót (Zlaté Moravce). Bývalý krajinský vyslanec a terajší kandidát kresťanskej ľudovej strany Alexander *Karácsonyi* 16. mája začal navštevovať obce svojho okresu. Ľud všade s najväčšou oduševnenosťou vítal svojho kandidáta a ubezpečil ho nezklatnej dôvery.

Zboró (šáriš. st.) Bývalý krajinský vyslanec a terajší kandidát kresťanskej ľudovej strany dr. Michal *Artim*, ako vždy aj teraz tak pevne stojí vo svojom okrese, že kandidát liberálnej strany proti nemu nemá zhola žiadnych výhľadov.

Lőcse (Levoča). Dr. Michal *Dömötör* kandidát kresťanskej ľudovej strany okresu levočského 20. mája prišiel do Levoče k pokračovaniu návštevy svojho okresu. Na nádraží ča-

kalo naň prepočetné obecenstvo, ktoré prijalo a sprevádzalo ho s hlučnými ováciami ku mestskej fare, kde ho radostne privítal veľazaslúžený opát-farár Celestin Kompanyik. Na žiadosť početného obecenstva kandidát držal tu reč, ktorú prítomní s hlučnými ováciami honorovali. V sobotu dr. Michal *Dömötör* v sprievode miestneho kaplána Jána Gürsching navštívil obce Köperény, Alsórépás, Felsőrépás a Tárcazfő. Vo všetkých obciach ľud a voličia oslavovali kandidáta s najväčšou oduševnenosťou.

V nedeľu prišiel do Levoče zo strediska právny radca Jednoty dr. Mikuláš Kutka. V spoločnosti tohoto a levočského pravotára dr. Theodora Ujfalussyho, ablegátsky kandidát dr. Michal *Dömötör* v nedeľu navštívil obce Kolcsó a Domány, kde vo veľkých shromaždeniach predniesol svoju programnú reč. Voličia v oboch obciach prijali kandidáta slávnostne a s hlučnými ováciami. V obci Domány kandidát liberálnej ľarobnej strany gróf Csáky sľubuje voličom licencie, no — a k tomu ešte 6000 korún.

Pondelok a v útorok kandidát Michal *Dömötör* strávil v obci Szepesjakabfalva a boli tam s ním opát-farár Celestin Kompanyik, právny radca dr. Mikuláš Kutka, Franc Purcz, farár obce Ujlubló a Ján Šterbák, farár obce Komlós-kert. Ľud tu už od týždňov s netrpezlivosťou očakával kandidáta kresťanskej ľudovej strany. Ku programnému shromaždeniu dostavili sa všetci voličia, ktorých je tu mnoho a takmer celé obyvateľstvo. Shromaždenie zahájil zápalistou rečou opát-farár Celestin Kompanyik, počas ablegátsky kandidát dr. Michal *Dömötör* pri všestrannom hlučnom schvalovaní povedal svoju programnú reč.

Ku koncu rečnil právny radca dr. Mikuláš Kutka a slová jeho na prítomných urobili veľmi hlboký dojem. Hrozné krivdy, aké obyvateľstvu tejto obce zapríčiňuje liberálne úradníctvo, opíšeme príležitostne v osobitnom článku.

Jak si kresťan, drž sa ľudovej strany.

**Neváhajte, keď vás hlava
bolí lež potrebujete hneď**

Beretvás-pastille

ktoré za desať minút zastavia najtuhš
migrén-hlavy bolenie. — **Cena K 1.20.**
Lekármi odporúčaný liek.

K dostaniu v každej lekárni!

Dorába Tomáš Beretvás, lekárnik Kispest. Pri 3 škatulkách
zasielka franko.

rádu tisíce Iudu. Vjsko postavili v štyroch stĺpoch. Na vojenskej paráde prítomný bol kráľ, arcikňažna Gizella a arcikňažna Augusta so svojimi dvoma synami arcikniežatami Jozefom Francom a Ladislavom. Veliteľ budapeštianskeho vojenského sboru Viktor Schreiber podal zprávu kráľovi, ktorý vrovnošate generála vysadol na koňa a nato sa začala prehliadka. V sprievode kráľa boli arciknieža Jozef, bavorský princ Konárd a vojeskí bodnostári. Kráľ na všetko starostlivo pozoroval a robil poznámky. Prehliadka trvala za 20 minút. Potom sa čaty utiahly na severnú časť Krvavého poľa, kráľ ale so svojim sprievodom a s generálnym štábom jazdil na prostred poľa, kam prišli aj dvorné hyntovy. Tu sa kráľ shováral s arcikňažnami. Zatým čaty defelirovaly pred kráľom a šly s hudbou domov do kasární, kde dostali «extra» obed, víno, popoludní ale urlaub. Kráľ bol s prehliadkou veľmi spokojný a toto dal budapeštianskemu vojsku úradne na vedomie.

Chýry z biskupstva košického: Osvietený pán biskup dr. August *Fischer-Colbrie* sviatosť birmovania udelil v pondelok svätodušný 560 veriacim z Košíc a v útorok svätodušný 320 dieťkam zo susedných obcí. V prvý deň mal kázeň Ondrej Kozora, praelát-kanonik a mestský farár, v druhý deň Anton Karol, titulárny kanonik, vicedekan a farár obce Tihany. — Ján Kaprindy, farár z Pólyi, znakom uznania za 37ročné blahonosné účinkovanie vo vinici Pána kruz osvieteného pána biskupa vymenovaný je za radcu svätej stolice košického biskupstva. — Karol Dorner, vicedekan a farár z obce Nagyazar po 54ročnej neustálej práci za duševné a telesné blaho Iudu zomrel 15. mája v 75-roku života svojho. Z počtu živých vyvolaný je tiež aj Julius Breth, vicedekan a farár z Bodrogkeresztúra v 53. roku účinného a príkladného života kňazského. — *Hernádnándi*: Ladislav Szécsi, tunajší horlivý kaplán minulý týždeň 200 gazdom držal prednášku o potravných spolkoch, po čom aj založili kresťanský potravný spolok s 3360 korunami. — *Vásárhely*: Katolícka Ludová Jednota vydržovala tu veľké shromaždenie v svätodušnú nedeľu. Poučnú prednášku držal kalán Jozef Hvasta a shromaždenie peknou rečou zaklúčil miestny farár Kristof.

Chýry zo Spiša. V Kézmarku dňa 26. apríla do vody spadol a utopil sa robotník Linhard Dienisesik. — Jarmok na statok, ktorý mal byť v Levoči dňa 29. júna, preložený je na 28. júna. — Bataillon spoločného vojska, ktorý vlani z Novej Vsi preložený bol do Bosny, už sa tam viac nevráti. Kasárňa je teraz prázdna a doteraz je tak, že v Novej Vsi nebude viac spoločného vojska. Mesto všetko možné urobí, aby zase dostalo spoločného vojska. — V záujme podolinsko-orľovskej železnice, ktorá sa dáko nemôže uskutočniť, zase bola v tieto dni jedna deputácia u ministra. — V ma-

lolomnických lesoch niekoľko oviec roztrhaly vlci. — V Magure dňa 16. mája popoludní asi za štvrt hodinu padal tak veľký kamenec, ako lieskovce; škody ešte nezapričinil, iba dačo na ovocných stromoch. — Už je veľmi sucho, milostivého pána Boha prosíme zas o dážď.

DOPISY.

Z Čermánu (Nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie týchto riadkov v našom «Krestane».

Dobré ovce sa neodrážajú od svojho pastiera na pašu a do pazúrov dravých vlkov. Tak je to aj u nás, Čo sú tu dobrí kresťania, tí držia sa svojho duchovného pastiera, s pánom farárom bojujú pod praporom kresťanskej ľudovej strany proti tej robotnej liberálnej strane. Človek má byť kresťanom, nielen v kostole, ale i v politike. Úfame, že aj tí, ktorých doposiaľ liberáli zviadli, vstúpia do seba a nebudú hlasovať nesvedomite proti kresťanskej ľudovej strane. Napomínajme ich a modlime sa za nich.

Valent.

* * *

Z Kamanovej (Nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Uctive prosím, ráčte uverejniť týchto pár riadkov v našom obľúbenom «Krestan»-e.

Opustení sme boli, dlho sme nemali v topolčianskom okrese ľudového kandidáta. Chvála Bohu už vystúpil pán statkár Julius Finka, tento kresťan príkladného živobytia kresťanského. Úfame, že nebude medzi nami hnusného škopára. Raz nás totižto škopom, ktorého sme zedli, zviadol árendáš Wertheimer na liberálnu stranu. Vtedy ale sme mali takú haňbu, že sme sa zapovedali že s hnusnými liberálmi nebudeme viac držať proti kresťanskej ľudovej strane. Živ Boh ľudákov!

S Bohom

Ján H

* * *

Z Preserán.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Krestane».

Radosťou oplývajúcim srdcom sa chytám pera. Doposiaľ tak poriadne sa držia našej farnosti občania, že okrem kovašovského rychtára, známeho to liberála Miša Kucka, ktorý vždy proti kresťanskej ľudovej strane klucká, všetci sú ľudáci. Veľmi poriadne v duchu kre-

Máte bol'asti?

Trpíte na lámku, pakostnicu, rheumu, bolenie zubov a hlavy? Prechladol ste alebo snád prievanom zapríčinil ste si nejakú chorobu. Oprobujte len bolasti ulevujúci, liečiaci, posilňujúci Fellerov Elsa-fluid. Ten je zvlášte dobrý. Tucat na próbu 5 korún. Feller lekárnik Štubica, Kostolná-ulica č. 18. (Záhreb. stol.)

stanskej presvedčenosti dávajú dobrý príklad ľudu: Jozef Piterka rychtár v Hrušovanech, František Czandrák rychtár v Preseranoch, Miško Petrik rychtár v Belinciach. Tento utešený príklad týchto poriadnych mužov je pre nich veľká pochvala. Nech žijú voličia preseranskej farnosti, spolu ich ale i o to prosíme, aby len stáli boli v tomto statočnom politickom presvedčení a aby sa nedali ani prosbou ani hrozbou, ani sľubom ani hlubom, ani vlivom ani nátlakom, ani darom odtrhnúť od poctivej zástavy ľudovej strany.

Petrik.

K číslu od 15. mája pripojený bol objednatelov zbierajúci hárok. Nech ho upotrebí, kto sa za dobré kopy zaujíma. Každé objednanie vybaví sa v deň sem dorazenia. Odporúča sa preto, aby potrebné kopy obstaral si každý v príhodnom čase.

Púť do Lourdes-u. Pri protektoráte a osobnom súčastnení sa osvieteného pána biskupa Kohl a s povolením najdôstojnejšej vrchnosti cirkevnej, prevelebný pán Alexander Gaibl, opát-kanonik (Pozsony, Káptalan-utca 3.) s odchodom 26. júla b. r. vede púť do Lourdesu cez Švajciarsko a Francúzsko, pri návrate cez Maria Einsiedel. Ceny cesty sú: I. trieda 520 kor., II. tr. 400 kor. III. tr. 250 korún. Hlásit sa možno u prevelebného pána opáta kanonika Alexandra Gaibla do 25. tohoto mesiaca, tamže k dostaniu sú aj cestovné programy, prihlasy prijímajú sa len v obmedzenom počte.

Odkazy redakcie.

B. H. C. Uverejňujeme len také rukopisy, ktoré pôvodca podpíše.

J. K. Sz. Opozdilo sa.

Z. B. B. Nemožno uverejniť.

Ceny potravných článkov.

V Budapešti, 23. mája.

Úradne značené ceny za 100 kilogramov. *Pšenica*: tisiská K 28'20—29'20, stolnobelohradská K 27'70—29'10, peštianska K 28'10—29'10, banátska K 28'10—29'20. — *Raž*: prvotriedna K 18'65—18'75, druhotriedna K 19'20 do 19'30. — *Jačmeň*: prvotriedny K 14'10—14'20, druhotriedny K 13'80—14'00. — *Proso*: K —, do —. — *Ovos*: prvotriedny K 15'70—16'00, druhotriedny K 15'20—15'60. — *Kukurica*: K 12'20—12'40. *Repica*: K —.

ZDARMA

na ukážku zasielam vzorky každému, kto o ne píše a síce **barchetu, flanelu, kanafasu, sefiru** plátna všetkých šatových látok (štofov) zimných i letných atď. všetko stále barevne najnovšej módy a z dobrého materiálu, zasiela s poštovou dobiereou a nezodpovedný tovar prijme zpiatky česká kresťanská firma

JOSEF DAX

vlastná výroba rukodilného tovaru v Bystřim n/Metují (Čechy) Partie pekných a veľkých zbytkov 40 m. za 20 K, špatnejší za 16 K. Objednavky od 20 K franco. Vzorky od zbytkov nezasielam.

PODIVNE LACNÉ PLOTY!

Domáce dôroby!

Zriedkavej jakosti.

Veľmi ľahko k upotrebeniu.

Nepočítané listy uznania dokazujú patentovaného

Hungária-pletiva z drótu

nedostiziteľnú zvláštnosť.

Dôrob z cinkovaného drótu. — Zabarviť netreba. Cena štvorcovho metra od 30 hal. vyšej.

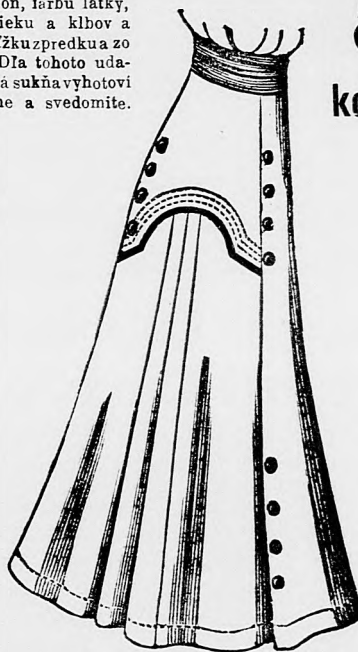
K objednanu u vylučného dorabateľa:

Alexander Haidekker

Dielňa pletiva a plotov z drótu

Budapest, VIII., Üllői-ut 48/60. sz. Východná, správna a rýchla výsluha. Obrázkový cenník franco zdarma.

Pri objednávke prosíme udať fazón, farbu látky, šíku drieku a kľbov a sukne dĺžkuzpredku a zo zadku. Dla tohoto udania každá sukňa vyhotovi sa presne a svedomite.

5 korún

Reklám 5 korún. Praktická sukňa k cestovaniu a obyčajnému noseniu vkusne zostavená solidnou prácou. Feš passe ozdobená je portňou a šujtášmi hodobavného lesku, pod ktorými z boku sú vkladané a zpredku prázdne fálne. Z látky novej bruenskej vzorky svetlo-biele alebo olivo-biele prskanej, alebo jednoduchej čkovannej látky pre mužských pekná a trvanlivá hmota **5 korún.** — Reklám sukňa výlučne len v jablčnej hladkej drapp farbe večnej trvančnosti **5-50 korún.** — Z lodenu alebo z polovičateho súkna v čiernych, sivých, tmavo-svetlých, barnavých, olivo-zelených farbách **6 korún.**

„**KU SCHOSSENFABRIKE**“
XVI, VIEDEN, Neulerchenfelder-strasse 2.

Dopisovanie v slovenskej reči.

Direkciu Schossenfabrik, Viedeň.

Úctive dávam na vedomie, že objednaná sukňa, prišla a úplne zodpovie, veľ ale prosím poslat mi ešte jednu tej istej vzorky a spodobnými hodobavného lesku portňami z teže tmavo-svetlej bruenskej látky atď za 5 korún.

Ostávam i ďalej vašim odberateľom s úpinou uctou Jozef Müller Békés 1. decembra. Takács-u. 933. č.

Takéto a tomu podobné dopisy bez dotazovania a prosby dostávame každodenne.

Čisto lenové bielené
plachty na postel bez sošivky

Bavlnené a lenové ostatky.

150 cm. široké čisto lenové plachty na postel 225 cm. dlhé 15 kusov K 2.70
150 cm. široké hrubo farbeného platinu 225 cm. dlžky K 3.30
najmenšia oddávka poltucta.

1 tucet kuchynských damast uterákov, svetlých alebo bielych 9/10 K 6.50
1 tucet bielych battist ručníkov 45/45 K 2.--- 3.--- 5.50
1 kavové náčinie v rozličných farbách alebo biele pre 6 osôb K 7.---
15 kusov fajnových bielych košiel pre pánov 23-38 cm. x 19.---

40 m. pôvodne farbistých ostatkov.

V dlžkach 8-15 metrov, posteľné náčinie, oxford, látky k sátam, svetlôtaky, šifony, grisetý atď. K 18.---

Rozposela s poštovou dobierekou

ANTON MARSCHIK kadlec
Giesshübel číslo 55. pri Neustadt n/M.

Početné listovné uznania a výrazy najlepšie složky sú o správnej výsluže a trvácnosti mojeho tovaru.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lačne perie na postel!

1 kg. sivé drápané 2 K, leďšie 2 K 40 h; polbiele 2 K 80 h; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg. veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. paperie, sivé 6 K, 7 K.; biele fajnové 10 K; naj-fajnejšie paperie z prs 12 K. — Pri obľednaní 5 kg. franko. —

Hotové posteľe z hustej tkaniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 118 cm. široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 58 cm široký, naplnený novým, sivým, veľmi trvácim perím 16 K, polpaperie 20 K; paperie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Vývoz s poštovou dobierekou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo navrat dovolené.

Za nezodpovedné návrat peňazi. **S. Benisch v Deschenitz** číslo 826. Böhmerwald. Cenniky franko zdorma.

Lačne české perie.

5 kilo: nové tmavé driapané kor 9.60, lepšie 12 kor.

Biele mäkké, jak páper 18 kor.— 24 kor.

Biele ako snah nákké ak páper, driapané 30 kor. 36 kor. Rozposielanie s dobierekou franco; zamenenie a navrat prijatie je pod tou vyniecou dovolené jestli sa postové straty vynahradia. — **Benedikt Szechsel, Lobes Nr. 135** (pošta Pilsen Čechy.)

Oznamy prijíma administracia

„Krestan“

Budapest, Szentkirályi-u. 28.

„Császár“-prskáč
pri záruke 5 rokov.

Posial 20 zlatých, včul len 12 zlatých.

Najnovšieho vystrojenia vzorka 1909, najnovší a naj-dokonalejší prskáč. Z pevnej mede. Viac 100.000 kusov v obchode. — Početné listy podakovania.

Adresa k objednaníu: **PAVEL SOHR, Somogyszill.**

Ochranca zdravia je v každej domácnosti nevyhnutne potrebný pôvodný

Slanovínový lieh sily

K dostaniu je všade vo fľaškách po 40 hal. 1 a 2 korunách. Prijat' treba len povodný slanovínový lieh sily.

Ktorá kosa je najlepšia?

pýta sa mnohé kosalu probujúci a mnohokrát hospodár. Na toto odpovedáme dia nášho presvedčenia: najlepšia kosa na svete je

General Dewett kanonovej ocele kosa

Ktora sa shotovuje zo zvlätnej kanonovej ocele z mšianiny najslachetnejšieh kovov zloženej a odborne umeleckým sposobom dvojnásobne stúženej, tak še vlastnosť vytrvalosť jej nachodi sa na tom najvyššom stupni a premáha avetko možné tohoto odboru.

Sposob dorábamnia kôs tohoto odboru je tajomstvom fabriky, následkom čoho ľahkosť, trvácnosť a ostrosť takejto kosalu sú počudovania hodné.

Atresa Pánu Pavlovi Sohr Szill 13. číslo (Stol. Somogy.)

kam vsetkým na general Dewett kosalu požádnóm dopisovaním a objednaním treba sa obrátiť. — Pri onjednaní 5 kusov kôs počtovo útraby plati fabrika. Pri objednaní 10 kusov plati počtové úraty a pripojuje jednu kosalu na pridavok zdarmma. — Za každú kanonovej ocele kosalu prejma sa dobrostanie, nezodpovedná kosa vymieňa sa

dobrou kosou kanonovej ocele (zokusenosti ale vieme, že medzi tisíc kosamiani jedna je nie zlá).

General Dewett kosou kanonovej ocele na 250-300 krokov može sa kosit po jednom ostrení, jedno kuvanie dostatočné je na viacej dni.

General Dewett kosa, kanonovej ocele, zasiela sa ku ruce chlapa sostavená nakuvaná a vyprobovaná.

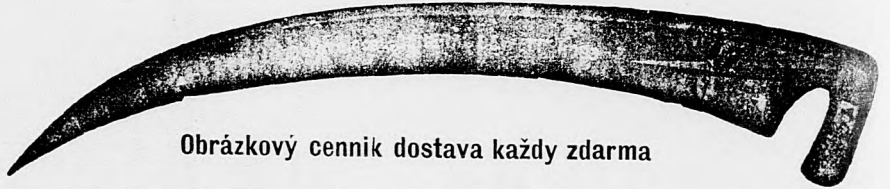
Pri Gnneral Dewett kose z kanonovej ocele odberateľ nemá žiadného risika bo nezodpovedná kosa zamení sa za dobrú.

Preto nech nikto kosalu od nikoho neobjednáva a nekupuje, kým neurobil probu s kosou General Dewett z kanonovej ocele A sme o tom presvedčeni, že kto ráz robil s takouto kosou méj kosalu nikdy do ruky nevezme.

Sbieratelia objednavateľov maju zvláštne vyhody. — Hárky k sbieraniu odberateľov a iné tlačivo su pre bár kobo na pohotove Cennik nech si každý na dopisničke pýta. Ceny Gnnérale Dewett kôs z kanonovej ocele:

60	65	70	75	80	85	90	95	100	110 cm.
90 kr.	95 kr.	1 zl.	1 zl. 05 kr.	1 zl. 10 kr.	1 zl. 25 kr.	1 zl. 20 kr.	1 zl. 25 kr.	1 zl. 30 kr.	1 zl. 50 kr.

Dávame nákovie, striebro ocelova nákova a kladivko pár za 85 kr. Amerikánska osielka, ku Dewett kose najlepšia 20 kr. Zvláštna Novota: Privilegovaná užva na kosalu 1 kus 20 kr., 10 kusov 1 zl. 50 kr. Britva diamantovej ocele so zarukou pát rokov 1 zl. 5 kr. pekná schránka britvy darmo.

Obrázkový cennik dostava každý zdarma